

FINANČNI RAČUNI SLOVENIJE

Četrtna informacija januar 2013

Povzetek dogajanj v prvih treh četrtletjih 2012

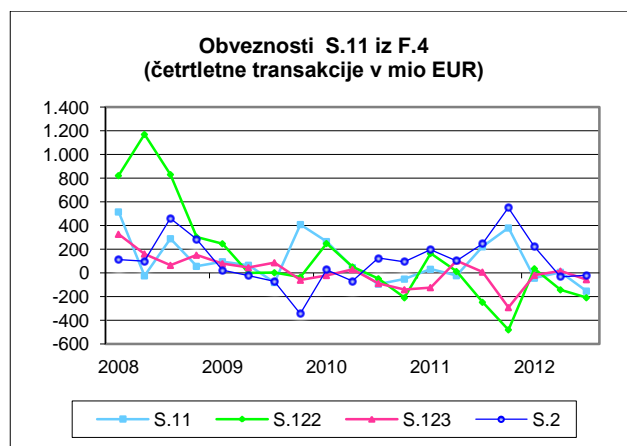
- **Nefinančne družbe** so komercialne terjatve in obveznosti povečale do tujine ter zmanjšale znotraj lastnega sektorja, terjatve iz posojil zmanjšale do tujine in znotraj lastnega sektorja, najeta posojila pa povečale v tujini in zmanjšale pri domačih sektorjih.
- **Centralna banka** je iz naslova dolgoročnejšega refinanciranja močno povečala posojila bankam, hkrati pa so se povečale njene obveznosti do Evrosistema ter zmanjšale do države.
- **Banke** so povečale naložbe v državne vrednostne papirje, zmanjšale pa v tuje. Povečale so terjatve iz posojil do države in zmanjšale do nefinančnih družb ter tujine. Nadaljevale so z razdolževanjem v tujini, povečale obveznosti iz posojil do centralne banke in države, ter zmanjšale obveznosti iz vlog do države.
- **Drugi finančni posredniki** so povečali terjatve iz vlog in zmanjšali terjatve iz posojil, vzajemni skladi pa so zabeležili neto odlive.
- **Zavarovalnice in pokojninski skladi** so povečali naložbe v domače in tuje vrednostne papirje ter zmanjšali vloge pri bankah. Zmanjšale so se rezervacije iz pokojninskih zavarovanj, predvsem zaradi predčasnih izplačil zavarovancem.
- **Država** je zmanjšala vloge pri centralni banki in bankah ter povečala terjatev iz posojil do tujine in bank, na drugi strani je zmanjšala obveznost iz dolžniških vrednostnih papirjev do tujine in povečala do finančnih družb, ter povečala obveznosti iz posojil do tujine in bank. Primanjkljaj države je v prvih treh četrtletjih 2012 znašal 1 mrd EUR oz. 3,9% BDP.
- **Gospodinjstva** so zmanjšala vloge pri bankah, naložbe v vrednostne papirje in obseg najetih posojil.
- **Tujina** je povečala vloge pri centralni banki, zmanjšala naložbe v obveznice, posojila in vloge pri bankah, na drugi strani pa zmanjšala svoje obveznosti iz dolžniških vrednostnih papirjev in posojil do bank ter povečala terjatve in obveznosti iz komercialnih kreditov do nefinančnih družb.

S.11 Nefinančne družbe

Finančna sredstva nefinančnih družb so konec tretjega četrletja 2012 znašala 44 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšala za 591 mio EUR. Največ naložb so nefinančne družbe imele v **delnice in drug lastniški kapital** (39%), od tega največ znotraj lastnega sektorja (75%). **Druge terjatve** so predstavljale 35% finančnih sredstev, predvsem iz trgovinskih kreditov in predujmov (85%), od tega 48% v okviru lastnega sektorja in 40% do tujine. V prvih treh četrletjih 2012 so se trgovinski krediti in predujmi povečali do tujine (za 134 mio EUR) in zmanjšali znotraj lastnega sektorja (za 333 mio EUR). Dana **posojila** so predstavljala 15% finančnih sredstev, od tega znotraj lastnega sektorja (66%) in do tujine (25%). V prvih treh četrletjih 2012 so se terjatve iz posojil zmanjšale, največ do tujine (za 218 mio EUR) in znotraj lastnega sektorja (za 216 mio EUR).

Obveznosti nefinančnih družb so konec tretjega četrletja 2012 znašale 86,6 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšale za 893 mio EUR. Najpomembnejši vir financiranja so predstavljale obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** (42%), ki so glede na konec leta 2011 ostale na enaki ravni. Največji lastniki so bile nefinančne družbe (36%), država (22%), gospodinjstva (20%) in tujina (18%). Najeta **posojila** so predstavljala 39% obveznosti, in sicer pri bankah (59%), v tujini (19%), pri nefinančnih družbah (12%) in drugih finančnih posrednikih (6%). Obveznosti iz posojil so se zmanjšale za 505 mio EUR, od tega največ do bank (za 412 mio EUR), drugih finančnih posrednikov (za 216 mio EUR) in v okviru lastnega sektorja (za 216 mio EUR), do tujine pa povečale (za 270 mio EUR). **Druge obveznosti** so predstavljale 18%

obveznosti, predvsem iz trgovinskih kreditov in predujmov (75%), od tega do nefinančnih družb (53%) in tujine (38%). Trgovinski krediti in predujmi so se zmanjšali v okviru lastnega sektorja (za 333 mio EUR), povečali pa do tujine (za 97 mio EUR).

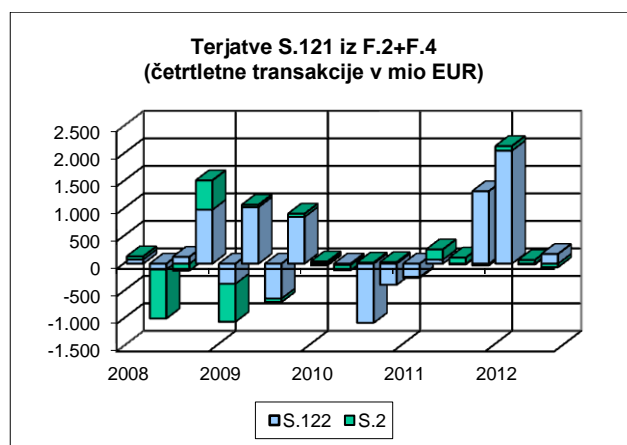

Primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti je konec tretjega četrletja 2012 znašal 42,6 mrd EUR in se je glede na konec leta 2011 zmanjšal za 302 mio EUR. Medsebojne terjatve in obveznosti nefinančnih družb so predstavljale 56% finančnih sredstev in 28% obveznosti.

S.121 Centralna banka

Finančna sredstva centralne banke so konec tretjega četrletja 2012 znašala 12,5 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 povečala za 2,4 mrd EUR oz. 23%. Finančna sredstva so bila naložena v dolžniške vrednostne papirje (38%), posojila (30%) in vloge (28%). Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so ostale na ravni s konca leta 2011 (4,8 mrd EUR), pri čemer je bilo 96% naložb v tujih, ostalo pa v državnih vrednostnih papirjih. **Posojila** bankam so konec tretjega četrletja 2012 znašala 3,7 mrd EUR in so se povečala za 2,2 mrd EUR iz naslova dolgoročnejšega refinanciranja. Centralna banka je imela 3,5 mrd EUR **vlog**, od tega 93 % v tujini.

Obveznosti centralne banke so konec tretjega četrletja 2012 znašale 12 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 povečale za 2,5 mrd EUR oz. 26%. Obveznosti iz naslova **gotovine in vlog** so predstavljale 92% vseh obveznosti, od tega 55% do tujine (predvsem obveznosti do Evrosistema), 30% do gospodinjstev (vse iz naslova gotovine) in 13% do bank. V prvih treh četrletjih 2012 so se povečale do tujine (za 3,2 mrd EUR), zmanjšale pa do države (za 843 mio EUR).

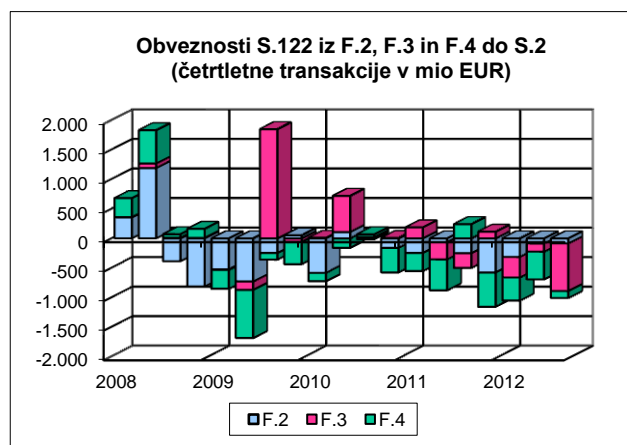

S.122 Druge denarne finančne institucije

Finančna sredstva bank¹ so konec tretjega četrtrletja 2012 znašala 50,5 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšala za 981 mio EUR. Dana **posojila**² so predstavljala 76% naložb, največ nefinančnim družbam (52%) in gospodinjstvom (24%). Terjatve iz posojil so se zmanjšale za 688 mio EUR, in sicer do nefinančnih družb (za 412 mio EUR) in tujine (za 277 mio EUR), povečale pa le do države (za 305 mio EUR). Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so predstavljale 14% vseh finančnih sredstev (od tega 57% v državne, 29% v tuje in 10% v bančne vrednostne papirje). Naložbe so se v prvih treh četrtrletjih 2012 zmanjšale v tuje (za 592 mio EUR), povečale pa v državne vrednostne papirje (za 265 mio EUR). Banke so imele konec tretjega četrtrletja 2012 7% finančnih sredstev v **gotovini in vlogah**, ki so se povečale v tujini (za 128 mio EUR).

Obveznosti bank so konec tretjega četrtrletja 2012 znašale 46,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšale za 1,9 mrd EUR. Najpomembnejši vir sredstev bank so predstavljale prejete **vloge** s 57%, pri čemer so imeli največ vlog gospodinjstva (56%), nefinančne družbe (14%), tujina (12%) in država (10%). V prvih treh četrtrletjih 2012 so se obveznosti iz vlog zmanjšale za 1,7 mrd EUR, najbolj vloge države (za 757 mio EUR), tujine (za 460 mio EUR), zavarovalnic in pokojninskih skladov (za 247 mio EUR) ter gospodinjstev (za 104 mio EUR). Banke so imele 29%

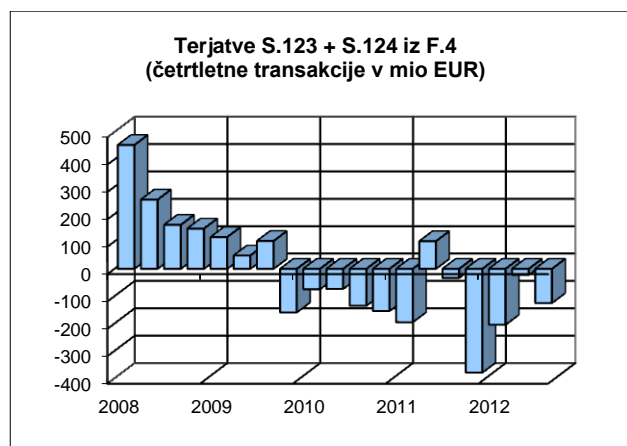
obveznosti iz najetih **posojil** (od tega 48% do tujine), ki so se povečale do centralne banke (za 2,2 mrd EUR, iz naslova dolgoročnejšega refinanciranja) in države (za 320 mio EUR), zmanjšale pa predvsem do tujine (za 1 mrd EUR). **Kapital** bank je predstavljal 8% vseh obveznosti, največji lastniki so bili tujina (41%), država (31%) in nefinančne družbe (15%). Obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev** so predstavljale 6% vseh obveznosti in so se zmanjšale za 1,7 mrd EUR, predvsem do tujine.

S.123 + S.124 Drugi finančni posredniki

Finančna sredstva drugih finančnih posrednikov so konec tretjega četrtrletja 2012 znašala 7,2 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšala za 382 mio EUR. Največji del naložb so predstavljala dana **posojila** (50%), največ nefinančnim družbam (63%) in gospodinjstvom (28%). Terjatve iz posojil so se zmanjšale za 516 mio EUR, predvsem do nefinančnih družb (za 213 mio EUR) in tujine (za 198 mio EUR). Naložbe v **delnice in drug lastniški kapital** so predstavljale 32% vseh naložb, največ v tujino (54%) in nefinančne družbe (34%). **Vloge** so predstavljale 8% finančnih sredstev, od tega 62% v domačih bankah in 33% v tujini. V prvih treh četrtrletjih 2012 so se povečale za 182 mio EUR, predvsem v tujini.

Obveznosti drugih finančnih posrednikov so konec tretjega četrtrletja 2012 znašale 8,6 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšale za 95 mio EUR. Obveznosti iz **posojil** (predvsem lizing podjetij) so predstavljale 65% vseh obveznosti, od tega 62% do tujine in 34% do bank ter so se v prvih treh četrtrletjih 2012 zmanjšale za 158 mio EUR. Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so predstavljale 31% vseh obveznosti. Najpomembnejša postavka v lastniškem kapitalu so bile **delnice/enote investicijskih skladov** (69%), od tega 51% v lasti gospodinjstev. Vrednost investicijskih skladov je ostala na ravni s konca leta 2011 (1,8 mrd EUR), pri čemer so neto odlivi znašali 65 mio EUR.

¹ V četrtrletni informaciji je za sektor S.122 (Druge denarne finančne institucije) uporabljen izraz banke.

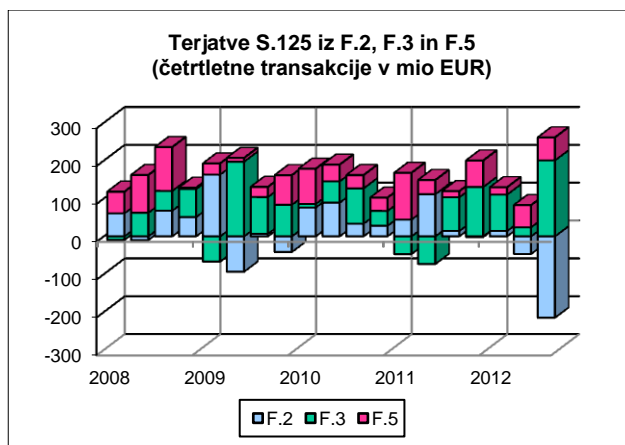
² Konec tretjega četrtrletja 2012 so oslabitve na posojilih dosegle 3,5 mrd EUR, kar je predstavljalo 9,3% vrednosti posojil. V finančnem računu se oslabitve na posojilih odražajo šele ob dokončnem odpisu terjatev.

S.125 Zavarovalnice in pokojninski skladi

Finančna sredstva zavarovalnic in pokojninskih skladov so konec tretjega četrtrletja 2012 znašala 8,1 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 povečala za 567 mio EUR. Največji delež finančnih sredstev so predstavljale naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** (54%), predvsem v tuje (54%), državne (29%) in bančne (11%). Stanje naložb se je v prvih treh četrtrletjih 2012 povečalo za 481 mio EUR, predvsem v tuje (za 369 mio EUR) in državne vrednostne papirje (za 106 mio EUR). Naložbe v **delnice in drug lastniški kapital** so predstavljale 25% finančnih sredstev, največ v tujino (41%), druge finančne posrednike (31%) in nefinančne družbe (17%). V prvih treh četrtrletjih 2012 so se naložbe povečale za 217 mio EUR, predvsem zaradi transakcij. Terjatve iz **vlog** so predstavljale 11% vseh finančnih sredstev in so se zmanjšale za 247 mio EUR, predvsem v tretjem četrtrletju 2012.

Obveznosti zavarovalnic in pokojninskih skladov so konec tretjega četrtrletja 2012 znašale 8 mrd EUR in so se povečale za 394 mio EUR. Največji delež obveznosti so predstavljale **zavarovalno tehnične rezervacije** (65%), ki so se povečale za 153 mio EUR, pri čemer pa je prišlo do zmanjšanja rezervacij iz pokojninskih zavarovanj, predvsem zaradi predčasnih izplačil zavarovancem. V strukturi je delež rezervacij iz življenjskih zavarovanj znašal 46%, iz pokojninskih zavarovanj 22%, delež drugih

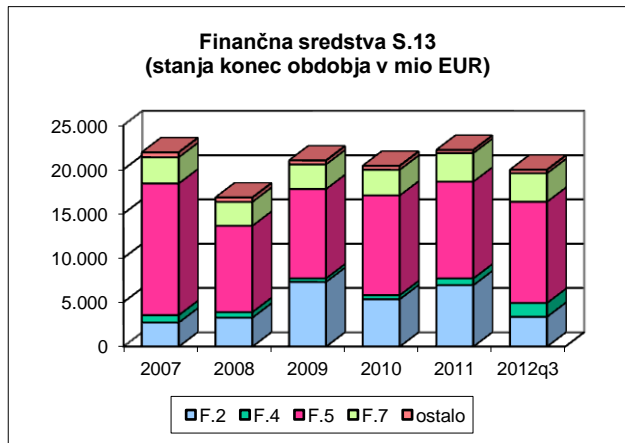
tehničnih rezervacij pa 32%. Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so konec tretjega četrtrletja 2012 znašale 31% obveznosti, od tega so 1,3 mrd EUR oz. 54% predstavljale obveznosti vzajemnih pokojninskih skladov. Najpomembnejši lastniki zavarovalnic in pokojninskih družb so bili država (34%), tujina (15%), nefinančne družbe (14%) ter zavarovalnice in pokojninski skladi (14%).

S.13 Država

Finančna sredstva države so konec tretjega četrtrletja 2012 znašala 20 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšala za 2,2 mrd EUR oz. 10%. Država je imela 57% finančnih sredstev naloženih v **delnice in drug lastniški kapital**, največ v nefinančne družbe (69%) in banke (10%). Stanje naložb se je povečalo za 500 mio EUR (predvsem zaradi pozitivnih vrednostnih sprememb). Terjatve iz **gotovine in vlog** so predstavljale 17% finančnih sredstev, od tega 77% do bank, 19% do države in 4% do centralne banke. Glede na konec leta 2011 so se terjatve zmanjšale za 3,6 mrd EUR, od tega v okviru lastnega sektorja za 2 mrd EUR, pri centralni banki za 843 mio EUR in pri bankah za 757 mio EUR. **Druge terjatve** so znašale 16% finančnih sredstev, od tega so terjatve, ki vključujejo davke in prispevke, predstavljale 86%. Največ drugih terjatev je imela država do nefinančnih družb (55%) in lastnega sektorja (27%). **Terjatve iz posojil** so predstavljale 8% finančnih sredstev, od tega 51% do tujine in 24% do bank, ter so se povečale za 799 mio EUR.

Obveznosti države so konec tretjega četrtrletja 2012 znašale 21,7 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšale za 1,3 mrd EUR oz. 6%. Država je imela 66% obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, največ do tujine (58%), bank (28%) ter zavarovalnic in pokojninskih skladov (9%). Obveznosti so se v prvih treh četrtrletjih 2012 zmanjšale za 114 mio EUR (498 mio EUR odplačil in 384 mio EUR pozitivnih vrednostnih sprememb). Obveznosti iz **posojil** so predstavljale 12% vseh obveznosti, od tega 59% do bank in 26% do tujine, ter so se povečale do tujine (za 437 mio EUR) in bank (za 305 mio EUR). Konsolidiran **dolg** države je konec tretjega četrtrletja 2012 znašal 16,6 mrd EUR oz. 47% BDP.

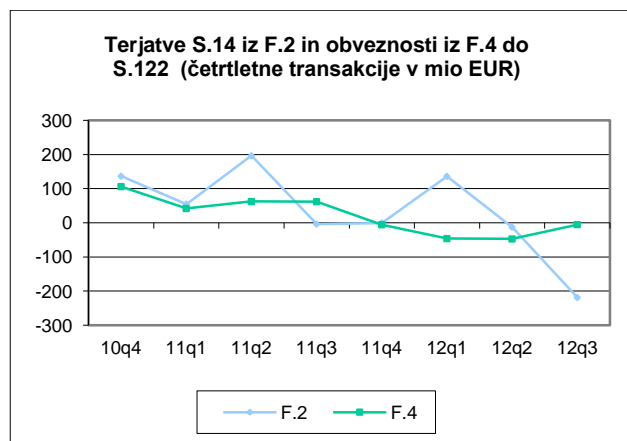
Država je imela konec tretjega četrtrletja 2012 **primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti** v višini 1,7 mrd EUR, **primanjkljaj v transakcijah** pa je v prvih treh četrtrletjih 2012 znašal 1 mrd EUR oz. 3,9% BDP (v enakem obdobju lani 1,8 mrd EUR oz. 6,7% BDP).

S.14 Gospodinjstva

Finančna sredstva gospodinjstev so konec tretjega četrtertletja 2012 znašala 37 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšala za 374 mio EUR. **Vloge** so predstavljale 41% finančnih sredstev, in sicer 97% v domačih bankah in 3% v tujini. V prvih treh četrtertletjih 2012 so se vloge pri bankah zmanjšale za 104 mio EUR. Terjatve iz **gotovine** so predstavljale 11% finančnih sredstev³. Gospodinjstva so imela 27% vseh finančnih sredstev naloženih v **delnice in drug lastniški kapital**, največ v nefinančne družbe (71%), vzajemne pokojninske sklade (14%) in investicijske sklade (10%). Terjatve iz **zavarovalno tehničnih rezervacij** so predstavljale 12% finančnih sredstev in so se povečale za 99 mio EUR. V strukturi terjatev so rezervacije iz življenjskih zavarovanj predstavljale 57%, iz pokojninskih zavarovanj 26%, druge tehnične rezervacije pa 17%.

Obveznosti gospodinjstev so konec tretjega četrtertletja 2012 znašale 12,2 mrd EUR in so se glede na konca leta 2011 zmanjšale za 157 mio EUR. Obveznosti iz **posojil** so predstavljale 87% vseh obveznosti (89% iz dolgoročnih posojil), in sicer 87% do bank in 9% do drugih finančnih

posrednikov. V prvih treh četrtertletjih 2012 so se zmanjšale za 257 mio EUR, od tega do bank za 110 mio EUR.

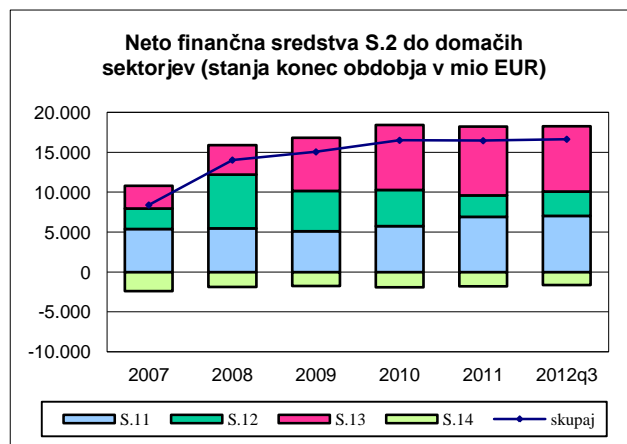

Presežek finančnih sredstev nad obveznostmi je konec tretjega četrtertletja 2012 znašal 24,7 mrd.

S.2 Tujina

Finančna sredstva tujine so konec tretjega četrtertletja 2012 znašala 50,4 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 povečala za 519 mio EUR. **Posojila** so predstavljala 34% finančnih sredstev, od tega po 38% bankam in nefinančnim družbam ter 20% drugim finančnim posrednikom. Terjatve iz posojil so se zmanjšale do bank za 1 mrd EUR, povečale pa do države (za 437 mio EUR) in nefinančnih družb (za 270 mio EUR). Naložbe tujine v **dolžniške vrednostne papirje** so predstavljale 20% finančnih sredstev, in sicer 83% v državne ter 15% v bančne. Naložbe so se zmanjšale za 2 mrd EUR, od tega v bančne obveznice za 1,4 mrd EUR. Terjatve iz **gotovine in vlog** so predstavljale 18% finančnih sredstev, od tega 67% do centralne banke in 33% do bank, ter so se povečale do centralne banke (za 3,2 mrd EUR) in zmanjšale do bank (za 460 mio EUR).

Obveznosti tujine so konec tretjega četrtertletja 2012 znašale 33,7 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 povečale za 336 mio EUR. Tujina je imela 28% obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, od tega 49% do centralne banke, 25% do zavarovalnic in pokojninskih skladov ter 21% do bank. Obveznosti so se zmanjšale do bank (za 592 mio EUR) povečale pa do zavarovalnic in pokojninskih skladov (za 369 mio EUR). Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so predstavljale 20% obveznosti, od tega 50% do nefinančnih družb, 18% do drugih finančnih posrednikov ter 13% do zavarovalnic in pokojninskih skladov. V prvih treh četrtertletjih 2012 so se obveznosti povečale za 252 mio EUR (za 117 mio EUR preko transakcij). **Gotovina in vloge** so predstavljale 19% obveznosti tujine. Obveznosti iz vlog so znašale 5,7 mrd EUR (predvsem do centralne banke in bank) in so se povečale za 204 mio EUR. Obveznosti iz gotovine so znašale 599 mio EUR (predvsem do gospodinjstev).

Neto finančna sredstva tujine so konec tretjega četrtertletja 2012 dosegla 16,6 mrd EUR in so se povečala za 183 mio EUR.

³Od leta 2007 se stanje terjatev prebivalstva iz tuje gotovine ne ocenjuje več s kumuliranjem transakcij iz plačilne bilance, ampak se vzdržuje na ravni, ki je bila dosežena konec leta 2006 v statistiki stanja mednarodnih naložb.

Institucionalni sektorji in finančni instrumenti

Institucionalni sektorji	Finančni instrumenti
S.1 Gospodarstvo Slovenije S.11 Nefinančne družbe S.12 Finančne družbe S.121 Centralna banka S.122 Druge denarne finančne institucije S.123 Drugi finančni posredniki S.124 Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti S.125 Zavarovalnice in pokojninski skladi S.13 Država S.1311 Centralna država S.1313 Lokalna država S.1314 Skladi socialne varnosti S.14 Gospodinjstva S.15 Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva S.2 Tujina S.21 EU S.2111 EMU S.2112 Ostale članice EU S.22 Ostale države	F.1 Monetarno zlato in SDR F.2 Gotovina in vloge F.21 Gotovina F.22 Prenosljive vloge F.29 Druge vloge F.3 Dolžniški vrednostni papirji F.331 Kratkoročni F.332 Dolgoročni F.34 Izvedeni finančni instrumenti F.4 Posojila F.41 Kratkoročna F.42 Dolgoročna F.5 Delnice in drug lastniški kapital F.511 Delnice, ki kotirajo F.512 Delnice, ki ne kotirajo F.513 Drug lastniški kapital F.52 Delnice/enote investicijskih skladov F.6 Zavarovalno tehnične rezervacije F.611 Rezervacije iz življenjskih zavarovana F.612 Rezervacije iz pokojninskih zavarovanj F.62 Druge tehnične rezervacije F.7 Druge terjatve in obveznosti F.71 Komerčni krediti in predujmi F.79 Drugo

Metodologija in viri finančnih računov

<p>Metodološko osnovo za sestavo finančnih računov predstavlja ESA95 (European system of accounts).</p> <p>Osnovna načela ESA 95 so:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vrednotenje vseh sredstev in obveznosti po tekoči tržni vrednosti; • razlika med finančnimi sredstvi in obveznostmi predstavlja neto finančna sredstva (net financial assets); • razlika med celotnimi sredstvi (finančnimi in nefinančnimi) in obveznostmi predstavlja neto vrednost (net worth); • neto vrednost in kapital predstavljata lastne sklade (own funds). <p>Finančni računi prikazujejo stanja in tokove, ki jih imajo posamezni institucionalni sektorji v posameznih finančnih instrumentih kot terjatve in kot obveznosti.</p> <p>Neto postavka finančnega računa predstavlja finančna sredstva zmanjšana za obveznosti in naj bi bila praviloma enaka neto postavki nefinančnega računa (neto posojanje oz. neto izposojanje).</p> <p>Finančni računi tako prikazujejo razporejanje presežka oz. financiranje primanjkljaja posameznih institucionalnih sektorjev preko transakcij v finančnih instrumentih.</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph LR   A["I. Stanje (konec obdobja X)"] -- "+" --> B((II. Transakcije (v obdobju Y)))   B -- "+" --> C((III. Vrednostne in druge spremembe (v obdobju Y)))   C -- "=" --> D["IV. Stanje (konec obdobja Y)"]   </pre> </div> <p>Finančni računi so nekonsolidirani in konsolidirani. V konsolidiranem računu so izločene terjatve in obveznosti med institucionalnimi enotami v okviru opazovanega sektorja.</p> <p>Viri podatkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • četrtletni podatki (stanja in transakcije) na osnovi neposrednega poročanja institucionalnih enot: <ul style="list-style-type: none"> – nefinančne družbe (S.11): bilančna vsota nad 2 milijon EUR; – finančne družbe (S.12): bilančna vsota nad 1 milijon EUR; – enote države (S.13): bilančna vsota nad 8 milijonov EUR;   • bančna statistika • statistika investicijskih skladov • statistika mednarodnih naložb (IIP) in plačilne bilance (BOP); • statistika vrednostnih papirjev.
--

Podrobnejše informacije o finančnih računih lahko najdete na:

- <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?Mapald=922>
- <http://www.bsi.si/iskalniki/bilteni.asp?Mapald=229>